

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(назва навчальної дисципліни)
Методологія наукової роботи

навчальний рік 2020-2021

галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: / ОКР 223 «Медсестринство», магістр
(шифр і назва спеціальності)

курс: 2-й

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри
громадського здоров'я та управління
охороною здоров'я

Протокол від
“28” серпня 2020 року № 13
Завідувач кафедри

_____ Огнев В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“28” серпня 2020 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки медико-
профілактичного профілю

Протокол від
“22” вересня 2020 року № 2
Голова

_____ Огнев В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“22” вересня 2020 року

1. Дані про викладача, що викладає дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович
Контактний тел.	099-95-47-120, 057-707-73-20
E-mail:	v.ognev.khnmu@gmail.com
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00, ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Прізвище, ім'я по батькові викладача	М'якина Олександр Володимирович
Контактний тел.	+38-096-30-50-992, 057-707-73-88
E-mail:	myakina_oleksandr@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 10.00-12.00, ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

д.мед.н., проф. Огнєв В.А.,
к.мед.н., доц.. М'якина О.В.,

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Методологія наукової роботи» розглядає питання сутності науки та її ролі для розвитку суспільства; наукового продукту та його видів.

Особливо корисним вважається розділ особливостей вибору напряму та планування науково-дослідної роботи, її організації.

Розглядаються питання сутності наукової інформації та основних засад роботи з нею; особливості захисту інтелектуальної власності.

Навчальною дисципліною в розгорнутій формі представлені особливості наукової діяльності, її організації та ефективності, а також особливості наукової роботи студентів, молодих дослідників та науковців, що вже склалися та опанувати навички використання цих знань для організації власної професійної та наукової діяльності.

Предметом «Методологія наукової роботи» значне місце відведено вивченню теоретичних аспектів та опануванню практичних питань особливостей виконання та оприлюднення (презентації, публікації, захисту) різних видів наукових досліджень та впровадженню їх в практичну діяльність.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Методологія наукової роботи» тісно пов'язана з питаннями, компетентностями і навичками, які здобувають студенти при вивченні таких дисциплін, як «Біостатистика», «Основи доказової

медицини», «Основи громадського здоров'я», а також «Етичні норми в громадському здоров'ї». Загалом, зміст дисципліни також пов'язаний практично з усіма обов'язковими та вибірковими компонентами програми, адже вона формує уявлення про особливості організації та здійснення наукових досліджень у сфері громадського здоров'я за будь-яким напрямом.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

Загальний підхід: вивчення дисципліни «Методологія наукової роботи» передбачає опанування теоретичних знань з методології науки та здійснення медико-соціальних досліджень, презентації та впровадження в практику результатів таких досліджень, а також опанування компетентностей щодо здійснення наукової діяльності на рівні студента, молодого науковця, роботи з результатами наукових досліджень. Зокрема, при вивченні дисципліни здобувачі мають одержати знання щодо сутності науки та її ролі в розвитку суспільства, видів наукових продуктів та їх особливостей; вивчити теоретичні засади та опанувати навички з вибору напрямку та планування науково-дослідної роботи; з'ясувати сутність інтелектуальної власності та основи її захисту, особливості здійснення патентного пошуку та його значення; опанувати сутність наукової діяльності, організації праці в науковій діяльності, основні риси ефективного науковця; вивчити особливості організації науково-дослідної роботи студентів; опанувати сутність медико-соціального наукового дослідження, етапи його здійснення: їх зміст та особливості; вивчити сутність та зміст наукової інформації, її джерела та особливості роботи з ними; з'ясувати значення та особливості впровадження в практику результатів наукових досліджень, визначати ефективність наукового дослідження; вивчити особливості, правила та вимоги до оприлюднення результатів наукового дослідження (наукові публікації, реферати, курсові роботи, дипломні магістерські роботи) та набути базових навичок виконання таких робіт; навчитися готувати та здійснювати презентації результатів проведеного наукового дослідження відповідно до існуючих вимог, правил та традицій.

Для успішного проходження курсу здобувачу необхідно вчасно виконувати всі завдання викладача, при виявленні питань чи проблем з їх виконанням завчасно звертатися до викладача.

Вивчення дисципліни завершується заліком, тому в процесі вивчення різних тем здобувачу доцільно звертати увагу на питання, що виносяться на нього.

МЕТА КУРСУ:

1.1. Основною метою викладання дисципліни «Методологія наукової роботи» є оволодіння студентами фундаментальними та сучасними знаннями з теоретичних та практичних аспектів здійснення наукової діяльності, підготовки, організації та проведення медико-соціальних наукових досліджень, оприлюднення (презентації, публікації, захисту) результатів таких досліджень та захисту авторських прав, забезпечення права інтелектуальної власності на

результати медико-соціальних досліджень.

1.2. Основні завдання, що мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни:

- одержати знання щодо сутності науки та її ролі в розвитку суспільства, видів наукових продуктів та їх особливостей;
- вивчити теоретичні засади та опанувати навички з вибору напрямку та планування науково-дослідної роботи;
- з'ясувати сутність інтелектуальної власності та основи її захисту, особливості здійснення патентного пошуку та його значення;
- опанувати сутність наукової діяльності, організації праці в науковій діяльності, основні риси ефективного науковця;
- вивчити особливості організації науково-дослідної роботи студентів;
- опанувати сутність медико-соціального наукового дослідження, етапи його здійснення: їх зміст та особливості;
- вивчити сутність та зміст наукової інформації, її джерела та особливості роботи з ними;
- з'ясувати значення та особливості впровадження в практику результатів наукових досліджень, визначати ефективність наукового дослідження;
- вивчити особливості, правила та вимоги до оприлюднення результатів наукового дослідження (наукові публікації, реферати, курсові роботи, дипломні магістерські роботи) та набути базових навичок виконання таких робіт;
- навчитися готувати та здійснювати презентації результатів проведеного наукового дослідження відповідно до існуючих вимог, правил та традицій.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня

(з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); здатність працювати в міжнародному контексті; здатність бути критичним і самокритичним; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність розробляти та управляти проектами; здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

□ спеціальні (фахові, предметні):

Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я; здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації; здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу; здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження; здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я; здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів; здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні; здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я; здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері громадського здоров'я; здатність здійснювати викладання основ громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня, планувати та здійснювати заходи, спрямовані на розбудову належного рівня кадрових ресурсів для громадського здоров'я; здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема 1. Основні концепції філософської методології науки.

Позитивізм XIX ст. Вчення про науку у філософії О. Конта. Еволюціонізм Г. Спенсера. Індуктивізм (Д. Мілль, І. Джевонс). Концепція філософії науки Е. Маха. Проблеми філософії науки в неокантіанстві Марбурзької (Коген, Наторп,

Кассіер) та Баденської (Віндельбанд, Ріккерт) шкіл. Марксизм. Філософська концепція науки у працях К. Маркса і Ф. Енгельса. Категоріальні засади наукового мислення. Соціально-практичні засади науки. Проблема деполітизації методології К. Маркса. Неопозитивістські концепції методології науки (Б. Рассел, М. Шлік, Л. Вітгенштейн, Р. Карнап, Ф. Франк). Концепція розвитку наукового знання К. Поппера. Теорія наукових революцій Г. Куна. Методологічні ідеї філософії структуралізму, феноменології та герменевтики.

Тема 2. Формальна і неформальна логіка.

Логіка Аристотеля. Криза двозначної логіки в ХХ ст. й розвиток кібернетичних знань. Використання ідеалізації та формалізації у науковому пошуку. Поняття про логіку науки. Наукова мова як система термінів, понять, символів, позначень і логічних форм. Основні логічні форми теоретичного пізнання: поняття, судження, умовивід, класифікація.

Закони двозначної логіки: тотожності, виключеності, непротиріччя, достатнього обґрунтування. Поняття про логічну форму. Основні логічні форми: кон'юнкція, диз'юнкція, заперечення, еквіваленція, існування, загальність та імплікація. Використання логічних форм і законів у магістерській роботі, у представленні результатів і підсумків наукового пошуку.

Тема 3. Роль науки в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види. Роль особистості вченого у процесі формування наукової школи.

Наука та її роль в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види. Роль особистості вченого у процесі формування наукової школи. Наука та її роль у розвитку суспільства. Науковий продукт – результат наукової діяльності. Види наукового продукту: фундаментальні; прикладні; кваліфікаційні роботи; публікації; звіти про наукову та науково-дослідну діяльність структурних підрозділів наукових установ (закладів освіти). Роль особистості вченого у процесі формування наукової школи. Міждисциплінарний підхід до дослідження феномена наукових шкіл. Теоретична модель наукової школи. Роль соціальних факторів у формуванні наукових шкіл. Формування особистості науковця. Виховання творчих здібностей. Риси творчої особистості «ідеального» вченого як суб'єкта наукового пізнання.

Особливості розумової праці. Етика та праксеологія науки. Проблема гармонії істини, добра та краси у творчості вченого. Свобода наукового пошуку та соціальна відповідальність науковця. Характеристика рис і якостей науковця. Типологічні портрети дослідників. Видатні постаті та основні наукові школи в українській медичній науці.

Тема 4. Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи: формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.

Замовник виконання НДР і створення науково-технічної продукції – НУБіП України. Виконавець – НДІ, Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК, ВП НУБіП, інші наукові структурні підрозділи університету.

Затвердження тематичного плану НДР між замовником та виконавцем. Договір на проведення НДР. Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи: формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.

Тема 5. Патентний пошук. Творча діяльність та інтелектуальна власність.

Визначення патенту. Проведення патентного дослідження та патентно-інформаційного пошуку. Етапи проведення пошуку або досліджень: розробка регламенту пошуку інформації; пошук та відбір патентної інформації; систематизація та аналіз відібраної інформації; оформлення результатів дослідження у вигляді звіту про патентний пошук. Види патентних пошуків. Поняття творчої діяльності (духовна та науково-технічна творчість) та інтелектуальної власності (промислова та літературно-художня).

Тема 6. Наукова інформація. Джерела наукової інформації. Анкетування і його роль в зборі первинної інформації. Розробка та етапи анкетування.

Наукова інформація. Основні ознаки наукової інформації. Джерела науково-технічної інформації: монографія; збірник; періодичні видання; спеціальні випуски технічних видань; патентно-ліцензійні видання; стандарти; навчальна література; надруковані документи; науково-інформаційна діяльність; інформаційні ресурси науково-технічної інформації; довідково-інформаційний фонд; довідково-пошуковий апарат; інформаційні ресурси спільного користування; аналітико-статистична обробка науково-технічної та практичної інформації; інформаційний ринок.

Опитування. Методи опитування: анкетування і інтерв'ювання. Анкетування як метод отримання інформації шляхом письмових відповідей респондентів на систему стандартизованих запитань. Види анкетування. Правила при розробці анкет. Частина анкети: вступна, статусна, основна і заключна. Різновиди анкетування: очне, заочне, суцільне та відкрите.

Тема 7. Організація роботи науковця. Організація праці в науковій діяльності. Ефективність роботи науковця. Основні риси працівника науки.

Науковець: визначення. Організація роботи науковця. Принципи організації праці в науковій діяльності. Критерії ефективності праці науковця (публікаційний, економічний, новизни розробок, цитованості робіт). Джерела. Ефективність досліджень. Риси працівника науки: творчий підхід; мобільність; динамічність; працездатність; наполегливість; воля; творча особистість; цілеспрямованість, любов до праці, чесність в роботі, скромність, самокритичність та їх взаємозв'язок.

Тема 8. Науково-дослідна робота студентів. Завдання групи Науково-дослідної частини по роботі зі студентами. Участь студентів в наукових дослідженнях.

НДР студентів. Розвиток творчого мислення, індивідуальних здібностей,

дослідні навички, здійснення підготовки ініціативних фахівців, розвиток наукової інтуїції, творчого підходу до сприйняття знань і практичного їх застосування. Завдання групи Науково-дослідної частини по роботі зі студентами. Участь студентів в наукових дослідженнях – основна форма НДР студентів. Залучення студентів останніх курсів до наукової роботи. Участь студентів у роботі наукових гуртків, студентських проблемних груп, участь у наукових конференціях, конкурсах, олімпіадах. Результати НДР студентів з тематики. Апробація наукових результатів студентів університету. Участь в олімпіадах і конкурсах.

Тема 9. Медико-соціальне наукове дослідження: форми, види, способи отримання статистичної інформації. Етапи статистичного дослідження.

Форми статистичного дослідження: звітність та спеціальне статистичне спостереження. Способи отримання статистичної інформації: документальний (виколювання даних); опитувальний або анамнестичний спосіб (анкетний, кореспондентський, самореєстрації, експедиційний); спосіб безпосереднього спостереження. Види статистичного дослідження: суцільне та несуцільне дослідження. Види статистичного дослідження: поточне – проводять безперервно під час виникнення досліджуваного факту; періодичне спостереження, яке ділиться на: періодичне та разове. Етапи статистичного дослідження: 1 – визначення мети, завдань, розробка плану та програми дослідження; 2 – збір статистичного матеріалу; 3 – розробка та зведення матеріалу; 4 – літературне оформлення, аналіз, висновки за результатами статистичного дослідження і пропозиції щодо впровадження в практику.

Тема 10. Перший етап медико-соціального дослідження: визначення мети та завдання дослідження. Розробка плану та програми, вибір об'єкту та предмету, бази дослідження. Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.

Мета та план дослідження. Вибір об'єкту, предмету дослідження, місця, де буде проводитися дослідження; терміну проведення робіт на всіх етапах; виду статистичного дослідження. Програма дослідження (програма збору, програма розробки, програма аналізу). Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.

Тема 11. Статистичні таблиці. Макети. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.

Статистичні таблиці як форма систематизованого, раціонального і наочного представлення цифрового матеріалу. Види статистичних таблиць: проста, групова та комбінаційна. Статистичний підмет і статистичний присудок. Вимоги при побудові таблиць. Вимоги до оформлення ілюстрацій. Види ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки). Схема розміщення ілюстрацій, нумерування.

Тема 12. Другий та третій етап медико-соціального дослідження. Збір статистичного матеріалу. Визначення скринінгових тестів та їх класифікація. Визначення анамнестичних технологій. Заповнення

облікових карток. Перевірка отриманих результатів. Обробка та зведення даних з використанням сучасних математичних, статистичних методів та інформаційних засобів. Статистичне групування отриманих результатів.

Другий етап дослідження. Первинне узагальнення і групування статистичних даних. Зведення, групування, графіки розподілу частот. Формування рядів динаміки та їх первинний аналіз. Формування та первинні розрахунки індексних показників. Походження терміну «скринінг» («відбір», «сортування», «просіювання»). Види скринінгу. Скринінг в охороні здоров'я. Третій етап – обробка та зведення статистичного матеріалу. Контроль та шифровка за зібраним матеріалом, особливості при обробці матеріалу за допомогою пакетів прикладних програм та при ручній обробці. Проведення зведення статистичного матеріалу в макети таблиць. Статистична обробка отриманого матеріалу. Графічне відображення отриманих статистичних результатів.)

Тема 13. Четвертий етап медико-соціального дослідження. Аналіз отриманих результатів. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій. Літературне та графічне оформлення результатів статистичного та соціологічного дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

Четвертий етап статистичного дослідження: відповідні висновки, розробка необхідних практичних рекомендацій та проведення літературного оформлення. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій щодо впровадження в практику. Літературне оформлення дослідження. Бібліографічний запис (розгорнута бібліографічна характеристика видання). Бібліографічний опис (множина записаних за певними правилами бібліографічних даних, що ідентифікують документ). Побудова графічних залежностей між досліджуваними факторами (будова графіків і діаграм). Оформлення списку використаних джерел.

Тема 14. Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження: мета, завдання та дизайн. Види та особливості епідеміологічних досліджень. Мета та завдання.

Епідеміологічне дослідження. Мета та завдання (вивчення захворюваності, розробка різних концепцій в охороні здоров'я, напрямків, профілактичних програм направлених на боротьбу з поширенням окремих захворювань або їх груп і т. д.). Завдання досліджень: опис захворюваності, аналітичне дослідження, вивчення причин, прогноз захворюваності. Завдання Міжнародної епідеміологічної асоціації. Дизайн епідеміологічного дослідження та його види (дизайн когортних досліджень, дизайн досліджень випадок-контроль, дизайн поперечних досліджень).

Тема 15. Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності: впровадження завершених досліджень в практику, ефективність наукового дослідження.

Впровадження результатів наукового дослідження: оформлення рефератів, курсові, дипломні, магістерські роботи, виступи на семінарах, конференціях. Наукові статті і патенти. Підготовка інформації науковими працівниками і спеціалістами. Дисертації, звіти, аналітичні записки тощо. Оцінка ефективності наукових досліджень. Наукові результати та вимоги до них (актуальність на даний період розвитку науки і практики; новизна: вперше отримані, розвинуті, розроблені; практичне значення, використання в професійній роботі фахівця; достовірність – коректність використання математичних моделей, формул; точність виконання розрахунків; повторюваність в процесі експерименту; однозначність формувань). Апробація наукових результатів та їх публікація.

Тема 16. Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження. Підготовка та загальні вимоги до написання, оформлення та захисту наукового продукту.

Класифікація публікацій (наукові статті, монографії). Рекомендації щодо підготовки публікацій. Критерії вибору наукових видань. Порядок підготовки наукових статей. Основні підходи до підготовки наукових публікацій. Порядок підготовки тез. Вимоги до змістової частини. Набір тексту та його друк за допомогою комп'ютера. Друкування тексту. Вимоги до текстового поля та абзацного відступу. Шрифт друку. Друкарські помилки, описки та графічні неточності. Друкування заголовків структурних частин та структурних елементів наукового продукту. Вимоги до оформлення нумерацій та формул. Оформлення переліків та посилань. Стилістика викладу матеріалів.

Тема 17. Особливості підготовки рефератів. Підготовка та захист курсової роботи. Захист дипломної роботи та особливості підготовки.

Основні вимоги до рефератів (загальні вимоги). Структура реферату (титульний аркуш, зміст, перелік умовних позначень, символів, термінів, вступ, основна частина, висновки, рекомендації, список джерел). Правила оформлення реферату. Курсова робота (курсний проект). Вибір тематики. Мета написання. Структура курсової роботи та її оформлення. Призначення дипломної роботи. Етапи роботи над дослідженням по темі дипломної роботи та її написання. Структура та захист дипломної роботи. Мета магістерської дипломної роботи.

Тема 18. Оформлення презентації за результатами проведеного наукового дослідження. Вимоги та елементи презентації.

Оформлення презентації. Елементи презентації: промова доповідача, слайди, роздаткові матеріали. Вимоги до тексту доповіді. Вимоги до доповідача: охайний зовнішній вигляд і приємний (нейтральний) запах; доброзичливість, уважність; регламент.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-	Характеристика навчальної дисципліни
-------------------------	--	--------------------------------------

	кваліфікаційний рівень	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 223 «Медсестринство» (шифр і назва)	Рік підготовки: 2-й
		Семестр 4-й
		Лекції 4 год.
		Практичні, семінарські 10 год.
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14 самостійної роботи студента – 76	Освітньо- кваліфікаційний рівень: магістр	Самостійна робота 76 год.
		Індивідуальні завдання: год.
		Вид контролю: диф. залік

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин			
	усього	Форма навчання (заочна)		
		у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Основні концепції філософської методології науки	2	-	-	2
Тема 2. Формальна та неформальна логіка	2			2
Тема 3. Роль науки в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види. Роль особистості вченого у процесі формування наукової школи.	4	2	2	-
Тема 4. Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи: формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.	4	-	-	4
Тема 5. Патентний пошук. Творча діяльність та інтелектуальна власність.	4	-	-	4
Тема 6. Наукова інформація. Джерела наукової інформації. Анкетування і його роль	4	-	2	2

в зборі первинної інформації. Розробка та етапи анкетування.				
Тема 7. Науковець. Організація робочого місця та робочого часу. Організація праці в науковій діяльності. Ефективність роботи науковця. Основні риси працівника науки.	6	2	-	4
Тема 8. Науково-дослідна робота студентів. Завдання групи Науково-дослідної частини по роботі зі студентами. Участь студентів в наукових дослідженнях.	6	-	-	6
Тема 9. Медико-соціальне наукове дослідження: форми, види, способи отримання статистичної інформації. Етапи статистичного дослідження.	4	-	2	2
Тема 10. Перший етап дослідження: визначення мети та завдання дослідження. Розробка плану та програми, вибір об'єкту та предмету, бази дослідження. Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.	4	-	2	2
Тема 11. Статистичні таблиці. Макети. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.	4	-	-	4
Тема 12. Другий та третій етап медико-соціального дослідження. Збір статистичного матеріалу. Визначення скринінгових тестів та їх класифікація. Визначення анамнестичних технологій. Заповнення облікових карток. Перевірка отриманих результатів. Обробка та зведення даних з використанням сучасних математичних, статистичних методів та інформаційних засобів. Статистичне групування отриманих результатів.	4	-	-	4
Тема 13. Четвертий етап дослідження. Аналіз отриманих результатів. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій. Літературне та графічне оформлення результатів статистичного та соціологічного дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.	4	-	-	4
Тема 14. Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження: мета, завдання та дизайн. Види та особливості епідеміологічних досліджень.	6	-	2	4
Тема 15. Впровадження результатів наукових	4	-	2	2

досліджень та оцінка їх ефективності: впровадження завершених досліджень в практику, ефективність наукового дослідження.				
Тема 16. Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження. Підготовка та загальні вимоги до написання, оформлення та захисту наукового продукту.	4	-	-	4
Тема 17. Реферати. Особливості підготовки рефератів. Підготовка та захист курсової роботи. Захист дипломної роботи та особливості підготовки.	4	-	-	4
Тема 18. Презентація. Оформлення презентації за результатами проведеного наукового дослідження. Вимоги та елементи презентації.	6	-	-	6
Всього	90	4	10	76

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука та її роль в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види. Процес формування наукової школи	2
2	Науковець. Організація робочого місця та робочого часу. Організація праці в науковій діяльності. Ефективність роботи науковця. Основні риси працівника науки.	2
	Всього лекційних годин	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Роль науки в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види.	2
2	Наукова інформація. Джерела наукової інформації.	2
3	Медико-соціологічне наукове дослідження: форми, види, способи отримання статистичної інформації..	2
4	Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження: мета, завдання та дизайн.	2
5	Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності: впровадження завершених досліджень в підприємство, ефективність наукового дослідження.	2

	Всього годин практичних занять	10
--	--------------------------------	----

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Процес формування наукової школи	2
2	Вибір направлення та планування науково-дослідної роботи: формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.	6
3	Патентний пошук. Творча діяльність та інтелектуальна власність.	6
4	Наукова інформація. Джерела наукової інформації.	2
5	Анкетування і його роль в зборі первинної інформації. Розробка та етапи анкетування.	2
6	Науково-дослідної частини по роботі зі студентами. Участь студентів в наукових дослідженнях.	6
7	Етапи статистичного дослідження.	2
8	Перший етап медико-соціального дослідження: визначення мети та завдання дослідження. Розробка плану та програми, вибір об'єкту та предмету, бази дослідження. Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.	4
9	Статистичні таблиці. Макети. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.	6
10	Другий та третій етап медико-соціального дослідження. Збір статистичного матеріалу. Визначення скринінгових тестів та їх класифікація. Визначення анамнестичних технологій. Заповнення облікових карток. Перевірка отриманих результатів. Обробка та зведення даних з використанням сучасних математичних, статистичних методів та інформаційних засобів. Статистичне групування отриманих результатів	6
11	Четвертий етап медико-соціального дослідження. Аналіз отриманих результатів. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій. Літературне та графічне оформлення результатів статистичного та соціологічного дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.	6
12	Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження. Види та особливості епідеміологічних досліджень. Мета та завдання.	4
13	Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності: впровадження завершених досліджень в	4

	практику, ефективність наукового дослідження.	
14	Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження. Підготовка та загальні вимоги до написання, оформлення та захисту наукового продукту.	6
15	Особливості підготовки рефератів. Підготовка та захист курсової роботи. Захист дипломної роботи та особливості підготовки.	6
16	Оформлення презентації за результатами проведеного наукового дослідження. Вимоги та елементи презентації.	4
	Всього годин самостійної роботи студента	76

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача з дисципліни «Методологія наукової роботи» проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел та інтернет-ресурсів, рекомендованих для опанування тем та вирішення навчальних завдань, підготовки доповідей або есе за ними; вивчення базових правових норм щодо здійснення науково-дослідної діяльності; виконання ситуаційних завдань і практичних вправ з різних тем дисципліни, виконання індивідуальних завдань (аналітичних, пошукових).

Індивідуальна творча робота (ІТР) виконується студентом самостійно з отриманням консультацій викладача за умови їх необхідності. Виконання роботи передбачає пошук і опрацювання студентом теоретичного та аналітичного з питань дослідження, його вивчення і систематизацію, узагальнення отриманих результатів, здійснення узагальнень та формулювання обґрунтованих висновків. Завдання для індивідуальної творчої роботи обирається студентом із запропонованого викладачем переліку. Також студентом може бути самостійно запропонована тема для індивідуальної творчої роботи, відповідно до його/її наукових чи навчальних інтересів. Індивідуальна творча робота має бути структурована, глибоко розкривати тему дослідження і відповідати встановленим вимогам щодо оформлення та захисту.

Пропоновані теми індивідуальних творчих завдань

*Примітка. Виконання СРС передбачає підготовку презентації на дану тему з обов'язковим виступом (захистом роботи) на практичному занятті.

1. Роль особистості вченого у процесі формування наукової школи.
2. Організація роботи науковця.
3. Організація праці в науковій діяльності.
4. Основні риси працівника науки та ефективність його роботи.
5. Організація та проведення статистичного дослідження.
6. Проведення першого етапу дослідження.
7. Вимоги до оформлення статистичних таблиць та графіків.
8. Проведення другого та третього етапу медико-соціального

- дослідження.
9. Проведення четвертого етапу статистичного дослідження.
 10. Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження.
 11. Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження.
 12. Організація та проведення науково-дослідної роботи студентів.
 13. Творча діяльність та інтелектуальна власність в роботі наукового працівника.
 14. Підготовка та організація захисту курсової та дипломної роботи магістра.
 15. Роль та оформлення презентації за результатами проведеного наукового дослідження.

Методи навчання

Викладання навчальної дисципліни «Методологія наукової роботи» здійснюється з використанням таких сучасних методів навчання: проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, доповіді студентів, дискусії, наочні методи (ілюстрація, демонстрація), ігрових технологій, творчих, проблемно-пошукових методів, вирішення ситуаційних та практичних завдань, індивідуальні творчі роботи (пошукові, аналітичні), а також самостійної роботи студентів з інформаційними джерелами.

Проведення практичних занять, виконання самостійних та індивідуально-творчих завдань планується з урахуванням обраних тем.

Види контролю:

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до **структури практичного заняття**.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами навчальної роботи студента за всіма видами пізнавальної діяльності: аудиторна і позааудиторна робота, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, а також за результатами підсумкового контролю.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...». Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються диф. заліком)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання підсумкового заняття.

Проведення та оцінювання диференційованого заліку

Диференційований залік - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;

- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті

З урахуванням особливостей дисципліни диференційований залік проводиться у формі оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань у день диференційованого заліку..

Кафедрою обрано другий підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл. 5).

Таблиця 5

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 20 балів; «4» - 18 19балів; «3» - 12-17 балів.
1	20	18	12		
2	20	18	12		
3	20	18	12		
4	20	18	12		
	80	65	50		

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

Технологія оцінювання дисципліни.

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄСТС наведена у таблиці 6.

Таблиця 6

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄСТС

Оцінка за 200 бальною	Оцінка за шкалою ЄСТС	Оцінка за чотирибальною
-----------------------	-----------------------	-------------------------

шкалою		(національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік.

Студентам, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка FX, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку.

Оцінки "FX" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 6) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами: У-5.03В – **диференційований залік.**

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» студенти мають отримати оцінку за кожною темою дисципліни. Якщо студент пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо студент не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо студент не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку студент має перескласти викладачеві у вільний час викладача і студента, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості студентів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

Поведінка в аудиторії Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм. Під час занять студенти мають бути вдягнені в медичні халати (професійний одяг).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити воду;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої, інші напої окрім води, а також наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования : учеб. пособие. – К. : МАУП, 2002. – 216 с.
2. Методология наукових досліджень: Підручник. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Головатий М. Ф. Навчи себе сам. – К. : МАУП, 2002. – 120 с.
5. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методология і організація наукових досліджень : навчальний посібник. – Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. – 115 с.
6. Біостатистика / за заг. ред. чл.-кор. АМН України, проф. В.Ф. Москаленка. – К. : Книга плюс, 2009. – С. 57-71.
7. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. – Вид. 3 – Вінниця : «Нова книга», 2013. – 560 с.
8. Социальная медицина и организация здравоохранения / под общ. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленко. – Тернополь : Укрмедкнига. 2000. – С. 23-32.
9. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
10. Medical Statistics at a Glance Text and Workbook. Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. – 288 p.
11. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. /

за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.

12. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібн. для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 141–148.

13. Методичні рекомендації кафедри

14. Лекційний курс кафедри.

Допоміжна

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaid. – ELSEVIER., 2017. – 450 p.

2. Donaldson's Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017 – 374 p.

3. Jekel's epidemiology, biostatistics, preventive medicine and public health. Fourth edition. David L. Katz, Joann G. Elmore, Dorothea M.G. Wild, Sean C. Lucan. – ELSEVIER., 2014. – 405 p.

4. Oxford Handbook of Public Health Practice, Fourth Edition. Charles Guest, Walter Ricciardi, Ichiro Kawachi, Iain Lang. – Oxford University Press, 2012. – 656 p.

5. Primer of Biostatistics, Seventh Edition. Stanton A. Glantz – McGraw-Hill Education, 2012. – 320 p.

6. Health economics: textbook. – Vinnytsia : Nova Knyga, 2010. – 112 p.

7. Альбом А., Норелл С. Введение в современную эпидемиологию. – Таллинн, 1996. – 122 с.

8. Біостатистика. – К. : Книга плюс; 2009. – 184 с.

9. Власов В.В. Введение в доказательную медицину. – М. : Медиа Сфера, 2001. – 392 с.

10. Гланц С. Медико-биологическая статистика. – М. : Практика, 1999. – 459 с.

11. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины: пер. с англ. – М. : ГЭОТАР-МЕД, 2004. – 240 с.

12. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань / В.М. Лехан, Ю.В. Вороненко, О.П. Максименко та ін. – Д. : АРТ-ПРЕС, 2004. – 184 с.

13. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я. Навч. посібник. – Вінниця : Нова книга, 2012 – 200 с.

14. Методи соціальної медицини / під ред. О.М. Очередько, О.Г. Процек. – Вінниця : Тезис, 2007. – 410 с.

15. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – К. : «Здоров'я», 2002. – 359 с.

16. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 316 с.

17. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

18. Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э. Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины. – М. : Медиа Сфера, 1998. – 352 с.

19. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я – www.who.int
2. Европейская база даних «Здоровье для всех» – www.euro.who.int/ru/home
3. Кохрейнівський центр доказової медицини – www.cebm.net
4. Кохрейнівська бібліотека – www.cochrane.org
5. Національна медична бібліотека США – MEDLINE – www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6. Канадський центр доказів в охороні здоров'я – www.cche.net
7. Центр контролю та профілактики захворювань – www.cdc.gov
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України – www.phc.org.ua
9. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: – <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
10. Журнал British Medical Journal – www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine – www.evidence-basedmedicine.com

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ:

1. Науковець та його роль у проведенні наукового дослідження. Організація його праці.
2. Що відображається в індивідуальному плані науковця? Хто затверджує цей план?
3. На чому ґрунтується раціональна організація праці науковця в наукових дослідженнях? Що визначає програма дослідження?
4. З яких частин складається графік виконання роботи науковця? Хто затверджує цей графік?
5. Назвіть принципи організації праці у науковій діяльності? Чим зумовлена колективність праці?
6. Що таке систематизація результатів наукового дослідження?
7. Назвіть способи отримання статистичної інформації. Що уявляє собою спосіб безпосереднього спостереження?
8. В чому полягає суть звіту при розкритті сутності даної науково-дослідної роботи?
9. Що передбачає несучільне дослідження? Назвіть його види.
10. В якій послідовності виконуються медико-статистичні дослідження? Назвіть елементи першого етапу статистичного дослідження.
11. Які елементи передбачає програма дослідження та програма збору при

проведенні першого етапу наукового дослідження?

12. Статистичні таблиці, основні поняття і елементи. Назвіть переваги табличного методу.
13. Склад статистичних таблиць. Правила їх побудови.
14. Види статистичних таблиць. Дайте характеристику груповій таблиці.
15. З яких етапів складається процес побудови повноцінної статистичної таблиці? Дайте характеристику другому етапу.
16. Як будуються статистичні таблиці четвертого етапу? Що формує присудок таблиці?
17. За якими результатами уточнюється економічна ефективність наукових досліджень?
18. Що таке вибіркове спостереження? В чому полягає його мета?
19. На які види поділяється ефективність науково-дослідних робіт?
20. Що являє собою економічний ефект науково-дослідної роботи?
21. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Що включає в структуру магістерська робота?
22. Назвіть етапи процесу виконання курсової роботи.
23. В якій послідовності проводиться захист курсової роботи?
24. З яких частин складається курсова робота? Охарактеризуйте підрозділи основної частини цієї роботи.
25. Дипломна робота її основні завдання та загальні вимоги.